

יאיר ניצני מרים גבה

טוביה החולם

עלייתו ונפילתו של האיש שפיסל בממרח שוקולד והפך לסנסציה ברשת: סיפור בדיוני שקורה בלי הפסקה

תא, כמות העוקבים, הצופים והלייקים כבר הכפיי לה את עצמה, וטוביה התחיל להתמכר. הוא העלה תמונות שלו מעצב פסלים של כלי עבודה חקלאיים עתיקים מנוטלה, מכשירי פקס ועוד, והסרטונים שלו התפשטו ברשת כאש במטע קקאו. מתברר שבעולם קיימת קהילה תוססת של מפסלים במבחר מוצרי מזון – מטחינה, דרך חמאה ועד פירה, וטוביה הפך לכוכב בסצנה ולמלך הקינוחים. הוא הפיק סרטי הדרכה לחובבי הפיסול והממרחים שירצו ללכת בדרכו, והפך לגורו עולמי של פיסול בנוטלה. היה לו חדר משלו בקלאבהאוס, עמוד בפייסבוק, אתר אינטרנט ייעודי וניוולטר שבועי. הוא העלה סרטונים לטיקטוק וסטורי יומי באינסטגרם. הוא כונה "הנוטליסט" מ ישראל, על משקל "המנטליסט", והחל לקבל הזמנות לכנסים ולפסטיבלים מוזון ברחבי העולם.

אבל כמו עם כל סיפור הצלחה, גם הביקורות והקנאה לא איחרו לבוא. לאט-לאט התחילו ריגונים על כך שטוביה מקבל תמיכה מחברת נוטלה, ובארץ היו שטענו שבתור ישראלי, מן הראוי שיתמוך בתוצרת כחול-לבן ויפסל בשוקולד השחור.

אחרי שהגיע ליותר ממיליון עוקבים, החליט טוביה לנסות להתרחב גם לפיסול בחומרים נוספים, ועשה כמה עבודות מביצי קינדר, אבל נחל אכזבה. חלק מעוקביו ראו בו מי שהתמסחר ונטש את הערכים הישנים, ואף ייסדו עמוד פייסבוק בשם "טוביה הבוגד".

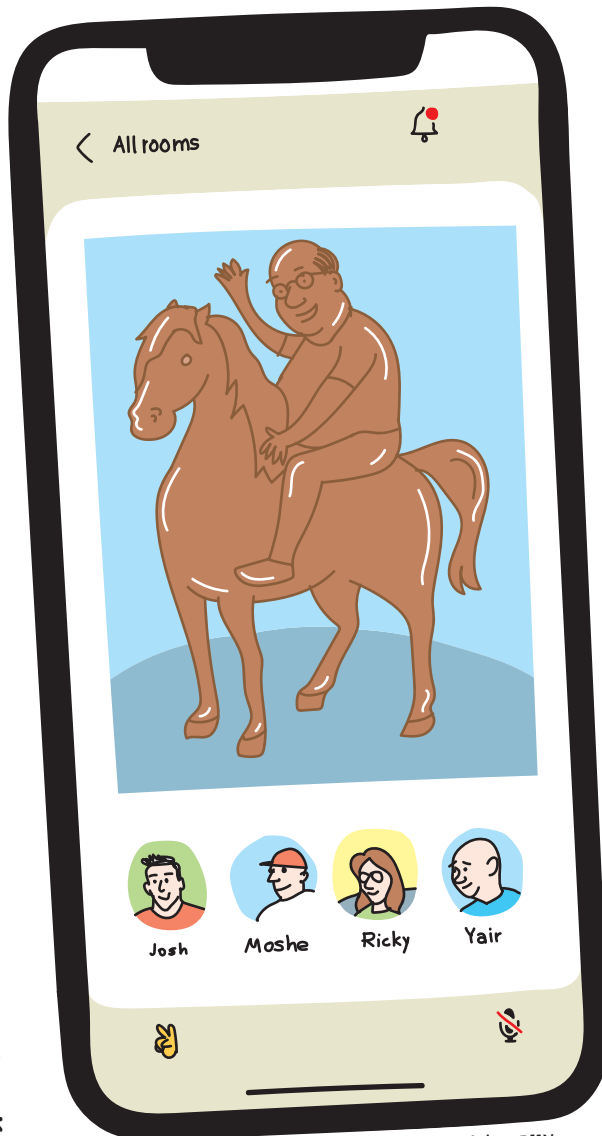
כשהוא קיבל פנייה מעמותה להשתתף בתערוכה ולתרום עבודה שלו למען ילדים שזקוקים לטיפולים, הוא נענה מייד בחיוב, במחשבה שזה יוציא אותו טוב. אבל אז קם קול צעקה מכיוון ההורים. התברר שהטיפולים המדוברים הם טיפולי שיניים, ועניין הנוטלה הפך אותו לפרסונה נון גראטה בתערוכה.

אבל את המכה הקשה ביותר חטף טוביה כשהחליט יום אחד לפסל בנגה ענקית משוקולד נוטלה, כמחווה לבינה של אנדי וורהול. כמה שעות אחרי שהיצירה עלתה לרשת היא זכתה לפרסום קצת שונה מהמתוכנן, כשארי גוני השחורים בארה"ב טענו שהבנגה השחורה היא בעצם דיוקן מעליב של איבר מין, הלועג לציבור האפרו-אמריקני. לא עזרו הסבריו של טוביה שלא היתה לו שום כוונה כזאת, ושכמה מחבריו הטובים ביותר הם שחורים: הוא הפך למוקצה ברשת, והעוקבים נטשו אותו במהירות של נוטלה שנמסה במיקרו.

היום טוביה מנסה לשקם את תדמיתו. הוא עבר לחומרים טבעיים והחל לפסל בטופו, כדי לא להרגיז שחורים, טבעונים, ארגוני גנים למען איכות הסביבה וארגוני בריאות. אשתו עזבה אותו בשיא המשבר לטובת מרדכי רכיבה על סוסים, והיום הוא חי עם רופאת שיניים לילדים, שתחביבה הוא פיסול ברצועות גמבה. ללמדכם שבעולם הדיגיטלי הכל אפשרי, ואסור לוותר על החלום. ●

עמוד פייסבוק: "טוביה הבוגד"

אחרי יותר ממיליון עוקבים החליט טוביה להתרחב, ועשה כמה עבודות מביצי קינדר. היו שראו בו מתמסחר שנטש את ערכיו הישנים, וייסדו במחאה עמוד פייסבוק: "טוביה הבוגד"

איור: טל לזר

ושלא יכבס את הכביסה המלוכלכת והמאוד מלכלכת שלו מחוץ לבית.

אשתו יעל שנאה במיוחד את התחביב המוזר, זלזלה בבעלה על כך שאין לו תחביבים גבריים כמו רכיבה על טרקטורונים, וטענה שלקראו לו אמון זה כמו לקרוא לילד שאומר "קיפי פיפי" משורה. היא אמרה גם שפסלי הנוטלה שלו מביאים לביתם זבובים ונמלים, ושחורר העבודה שלו מריח כמו פח מחוץ לסניף של מקס ברנה.

אבל טוביה התעקש. יום אחד, ספק ברגע של פתיחות ורצון לשותף, ספק מתוך ייאוש על כך שאף אחד בסביבתו לא מביע עניין מינימלי בתחביב שלו, טוביה צילם את עצמו מפסל סוס והעלה את הסרטון לאינסטגרם. להפתעתו, הסרטון צבר כמה אלפי צפיות, וכמות העוקבים שלו עלתה פלאים.

בסרטון הבא, שבו הראה כיצד הוא מפסל מכונית סוסי

בשנים האחרונות העולם עסוק יותר ויותר בייצור תוכן ושיתוף שלו. נוסף על ערוצי הטלוויזיה, שרופקים לנו בראש עם פרומואים ופרסומות מסביב לש"ע, ולאתרי האינטרנט, שבכל רגע שולחים לנו פוש דחוף, גם אם בסך הכל מדובר בעדכון על פליט ריאליטי שקנה גרביים – כל אחד שיש לו טלפון נייד הפך למוציא לאור ויצרן תוכן.

יש את המנטור בעיני עצמו, שיכול להעלות סרטון ני "איך להתעשר בלי לצאת מהבית?", למרות שהוא עצמו לא יוצא מהבית כי אין לו כסף לאוטובוס. יש את מאמן הכושר הבנוי לתלפיות, שמחזיק ערוץ אימון גור פני משלו. ויש את המומחה בהרכבת פאזלים, שמשוכנע שמה שחסר לעולם זה לראות גבר בן 50 שמרכיב פאזל 10,000 חלקים של סינדרלה.

בטיקטוק כל אחד יכול לרקוד, ולקוות שהאלגוריתם יידלק דווקא עליו ויהפוך אותו לבחור עם הסקייטבורד ומיץ החמוציות הבא, שמיליונים עוקבים אחריו. כולם כותבים בלוגים, מקליטים פודקאסטים, מייצרים ניוולטרים, מצלמים מנות אוכל באינסטגרם ומשתפים את העולם בהגיגיהם ודחוקותיהם. רק לא ברור בדיוק מי צורך את כל התכנים הנ"ל, בעיקר כשנראה שגם שאר האנשים עסוקים רוב היום בלייצר תוכן משל עצמם.

לאחרונה, כאילו שעוד נשאר לנו רגע פנוי לשמוע את ציוץ הציפורים ולהתנדנד בכיף על הערסל, צץ כאב ראש נוסף – קלאבהאוס. מדובר באפליקציה למשתמשי אייפון, שבה אדם יכול להצטרף למעין שיחה קולית מרובת משתתפים בכל נושא שמעניין אותו, אוטורי יותר או פחות – מביטקוין, דרך מתכונים לפיצה ועד ריקודי עם צ'צ'ניים. שידור אודיו חי, שבו כל מיני חכמולוגים מדברים עם חכמולוגים אחרים על נושאים שעד היום רק האישיה שלהם נא-לצה לסבול, ופתאום גילו שיש להם אחים לתחביב בקצה אחר של העולם, שחיכו כל החיים לאכילת הראש ההרדית הזאת.

מצד אחד זה נשמע כמו בלבול מוח ענק, למי יש זמן לשמוע שיחות של אנשים שלא הצליחו לסדר לעצמם תוכנית רדיו בתחנה ממוסדת. מצד שני, יש סיי כוי שקלאבהאוס תהפוך בעתיד לדבר הטכנולוגי הגדול הבא, ואתה לא רוצה להיות זה שיקפוץ על העגלה באיחור, במקום להיות מהמאגנבים שגילו אותה ראשונים, ושאחר כך, כשכולם יצטרפו, יתלוננו ש"זה לא מה שהיה פעם, קלקלתם לנו את האפליקציה הישנה והטובה".

העולם הדיגיטלי שינה את חייהם של אלמונים רבים והפך אותם למגה-משפיענים. קבלו את סיפור עלייתו ונפילתו של טוביה, אדם אפור מן היישוב, סוכן ביטוח לפרנסתו שבמשך עשרות שנים היה לו תחביב מיוחד – בזמנו הפנוי הוא היה מפסל בממרח נוטלה.

הוא פיסל בעלי חיים, כלי רכב, עצים, עופות וספינות, והכל בממרח שוקולד ביתי, באמצעות טכניקה שפיתח בעצמו. טוביה חש תמיד שהתחביב שלו חריג, וכדי שלא תדבק בו (תרתי משמע) תדמית החריג, הוא הקפיד שרק מעטים יידעו על פעילותו האמנותית. לאורך השנים שיתף בתחביב הייחודי רק את בני משפחתו הקרובה, שרמזו לו שעדיף שיצניע לכת עם התחביב הביזארי,